

Valentinsdag

Introduktion – baggrund og tradition

Denne dag, som fejres den 14. februar, er mest kendt som en officiel kærlighedsdag, hvor man kan give blomster eller chokolade, sende kort og i det hele taget fejre kærligheden ved at give tydeligt udtryk for den – ofte mellem to elskende. I nogle lande sender man valentinsbreve, som man ikke må underskrive, så modtageren skal gætte, hvem afsenderen er – en variant af gækkebrevet. Selv om skikken med at fejre valentinsdag er gammel, er den først kommet til Danmark for omkring et kvart århundrede siden. Gennem det seneste årti er den blevet tydelig rent kommercielt – og som følge heraf opnået en vis folkelig popularitet.

Det er lidt uklart, hvorfra skikken stammer. En af de mest udbredte legender er, at det er den italienske biskop Valentin, som dagen er opkaldt og får sit traditionsstof fra. Han blev halshugget som martyr 14. februar 269 og senere helgenkåret, inden han lagde navn til helligdagen, som indførtes i 496 (og i øvrigt ophævedes som katolsk helligdag i 1969).

Det fortælles, at Valentin kom til Rom i slutningen af 260'erne for at støtte de kristne, som dengang blev forfulgt af kejser Claudius II. Snart blev Valentin dog selv fængslet, fordi han plukkede blomster i klosterets have og gav dem til forelskede par; derfor er det blevet tradition at give hinanden blomster denne dag som symbol på kærligheden.

Valentins straf var imidlertid mild og bestod i, at han skulle tjene hos en fornem familie, som havde en blind datter; da han helbredte datteren ved bøn, omvendte hele familien sig til kristendommen. Denne hæn-

delse stiller spørgsmålstegn ved, om kærligheden gør blind, som talemåden siger – eller seende som i dette tilfælde, hvor kærligheden til Gud giver datteren synet tilbage.

Som følge af, at Valentin havde omvendt familien, satte kejseren ham nu i et rigtigt fængsel og dømte ham til døden. Før sin død forelskede Valentin sig imidlertid i fangevogterens datter, og det lykkedes ham at smugle et kærlighedskort ud til hende inden henrettelsen. Dette blev naturligvis til det allerførste valentinskort.

Valentin blev henrettet, fordi han viede romerske soldater til deres hustruer og besøgte de indsatte mens det var forbudt. Det var således både kærligheden til et andet menneske og næstekærligheden, som Valentin hævdede og som har givet dagen sit indhold.

Kirkeligt set kan man både lægge sig ind i kærlighedsfejringen og udgøre en modstemme til den. Man kan tale om den kærlighed, som Gud elskede os med og som gør os i stand til at elske på forskellige måder (*eros* og *agape*). I forlængelse heraf kan man tillige udfordre den folkelige forestilling om 'den eneste ene' og tale om menneskets tilbøjelighed til at rette sin kærlighed udad mod andre – både dem, som ikke er her længere og dem, som er her lige nu.

Det er også relevant at tale om venskabs kærlighed (*filia*), der lægger sig mellem de to ovennævnte kærlighedsudtryk – kærligheden mellem to mennesker og næstekærligheden. Denne form for kærlighed er ofte overset – men har ikke desto mindre stor betydning for alle; eksempelvis kan venskabs samhørighed vise sig at være livslang og

stærk trods store afstande og sjældne møder. Derfor kan gode venner deltage sammen ved en gudstjeneste denne dag, og fortællinger fra eller om livslange venskaber kan indgå som en del af gudstjenesten.

En gudstjeneste kan denne dag tematisere følelsen som noget, der gerne må 'vise frem' på forskellig vis, og hjerteformede genstande kan forstærke udtrykket – for netop at udvide betydning af hjertet som symbol for mere end blot forelskelse.

Bibeltekster

En række bibeltekster tematiserer de forskellige former for kærlighed:

- Agape
 - o Joh 3,16-17
 - o 1 Kor 13
 - o 1 Joh 4,16b-21
- Eros
 - o 1 Mos 1,26-28a; 2,18-19
 - o Højs 2,1-3
 - o Højs 4,1-7
- Filia
 - o 1 Sam 19,1-8
 - o Præd 4,8-12

Traditionsstof

Gør kærligheden blind eller seende?
Overskridelse af forestillingen om 'den eneste ene'

Venskabets kærlighed

At vise (kærligheds) følelser

Kærlighed er mere end romantik

Betænksomhed

Mere 'filia' end 'eros'

Om at forgyldte hverdagen med små gaver

Hjerteformede genstande (balloner og sten)

Tre former for venskab: <https://udforsksindet.dk/3-former-for-venskab-ifoelge-aristoteles/>

- Venskab baseret på egeninteresse
- Venskab for fornøjelsens skyld
- Det perfekte venskab

Salmer og sange

Fra *Den Danske Salmebog*

- 494: Kærlighed fra Gud
- 696: Kærlighed er lysets kilde
- 752: Morgenstund har guld i mund

Fra *100 salmer*

- 853: Hvor kærlighed brænder (KSB 805)
- 857: Som solskin over mark og hav (KSB 838 / HS 481)
- 869: To gyldne sommerfugle

Fra *Kirkesangbogen*

- 806: Glæden ved at dele livet
- 808: Størst af alt er kærlighed
- 811: Du kom med alt det, der var dig (HS 480)
- 813: Tit er jeg glad
- 1008: Da al angst blev til ro

Fra *Højskolesangbogen (19.udg.)*

- 444: En yndig og frydefuld sommertid
- 447: Chrysillis
- 449: Vem kan segla
- 459: Hvad er det, min Marie
- 466: Den första gång jag såg dig
- 474: Jeg drømte om atten svaner i nat

Korsatser

Ligestemmigt kor

- Du er som sådan en rose (Phillip Faber, Sange for Pigechor 3 - SSA)
- Can't help falling in love with you (151 andre sange, Edition Egtved) – unis. + becf
- Du er som sådan en rose (Sange for pigechor 3, Wilhelm Hansen) - SSA
- Endeløs vandren (Salmer i natten) - SSA+klav.
- En yndig og frydefuld sommertid (Sats på 3-4 stemmer) - SAB

- Hvor kærlighed brænder (Dagen gror af morgengryet) – SATB
- I blev skabt som mand og kvinde (Forår i koret, 5 titler fra Salmer og sange i skole og kirke, Folkeskolens Musiklærerforening) – arr. for SSA af Willy Egmose
- Jeg gik mig ud en sommerdag (Den blå Anemone, Folkeskolens Musiklærerforening) - SSAA
- Kærlighedens kodeord (Det store for de små) - unis.+bec.
- Love me tender (Jomfru Morgenstund, Folkeskolens Musiklærerforening) – arr. af Erik Sommer - SA+ klaver
- Lyse nætter (Sange for pige kor 1, Wilhelm Hansen) – arr. Phillip Faber
- Se med hjertet (Vintersange og julesalmer) - unis.+bec.
- Som sol der rammer klodernes gang (Høybyes korbog) - SSA+klav.
- Så tag mit hjerte (Sange for pige kor 1) - SSAA+klav.
- The Rose (Amanda McBroom, arr. Julie Knowles) - SSA+klav.
- Vem kan segla (Let for kor 1) - SSA+klav.
- Vem kan segla (Jomfru morgenstund) - SA
- Venskab og kærlighed (Show me the way) - SSA+bec.
- Visen om de 18 svaner (Mystiske Malle, Folkeskolens Musiklærerforening) – SS
- Vår vise (Jomfru Morgenstund, Folkeskolens Musiklærerforening) – arr. Erik Sommer – SA+klaver

Blandet kor

- Chrysillis (Kor72-bogen 2) – SATB
- Kærlighedens ord (I begyndelsen var ordet) - SSA+klav.
- Størst af alt er kærligheden (Salme skat) - SATB
- Tit er jeg glad (Høybye) - SATB

Fysiske rammer

- Bryllupsmesse
- Kirken
- 'Hvor mennesker mødes'

Samarbejdspartnere

- Kommende brudepar
- Vielsesjubilæum
- Musikere, der kan spille 'kærlighedshits'
- Gode venner med lange venskaber

Andre kunstneriske udtryk

Litteratur og digte

- Den lille prins
- Aristoteles: Uden venner, var der ingen, der gad leve. Om de så ejede alt på jorden
- Gå igennem mørket (Jæger)
- Kald det kærlighed (Lilholt)
- Vennesang (Andersen)

Billedkunst

- Amor med pilen
- 'Rør jorden med din finger' (Michelangelo: Nokia - connecting people)